

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témáról: „Az Európai Bizottság által a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának írott alábbi közleményéről: A textil- és ruházati ágazat jövője a kibővített Európai Unióban”

(COM(2003) 649 végleges)

(2004/C 302/19)

2003. október 28-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikkelye alapján a fent említett kérdésben.

Az „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció, melynek az volt a feladata, hogy a Bizottság munkáját előkészítse ezzel a témával kapcsolatban, 2004. június 9-én fogadta el véleményét. (Előadó A. Pezzini, társelőadó M. Nollet).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2004. június 30-án és július 1-én tartott 410. plenáris ülésén 81 igen szavazattal a következő véleményt fogadta el.

1. Bevezetés

1.1 Az a tény, hogy az európai textilipar továbbra is 2,1 millió embert foglalkoztat, jelzi, hogyan tartotta meg életképességét és nagy potenciálját. Ez a szám több mint 500 000-rel nőtt az új tagállamok csatlakozásával. A mind az eljárások, mind a termékek terén véghezvitt jelentős újításoknak köszönhetően az ipar továbbra is több mint 200 milliárd eurós éves forgalommal járul hozzá Európa gazdagságához, ha nem vesszük figyelembe a mellékágazatot, és azt az erőteljes növekedést – különösen a „nem hagyományos” ágazatban (hi-tech műszaki textíliák⁽¹⁾) – amely most majdnem 30 %-át adja a teljes termelési eredménynek a forgalom 8-10 %-át megközelítő kutatás-fejlesztési kiadások mellett.

1.2 Az Európai Unió a világ textil- és ruházati iparának legnagyobb résztvevője. Az a feltételezés, hogy a globalizáció elkerülhetetlenül mellékvágányra állítja az iparilag fejlett országok textiliparát, hamisnak bizonyult, és ez határozottan igaz Európára is. Az európai kontinens még mindig a világon a textilipari termékek legnagyobb exportőre és ruhaexportban a második legnagyobb a 2002-ben 350 milliárd eurót meghaladó egyetemes export-import piacon (a világkereskedelem 6 %-a).

1.2.1 Itt érdemes megjegyezni, hogy Kína a legnagyobb ruhaexportőr a világon.

1.3 Európának sikerült eddig a minőség és a szervezettség területén meglévő olyan előnyeit kihasználnia, mint a kis sorozatok, a divatrendszer, az igen kreatív haute couture, a keresletre való gyors reagálás, a gyors gyártás és a rövid szállítási határidők. A nanotechnológiának és az új rostszálaknak köszönhetően újítások történtek az eljárások és az intelligens anyagok, pl. az olyan műszaki textíliák területén, amelyek igen versenyképesek és növekvő kereskedelmi többletet jelentenek. A textilek legújabb vegyi kezelése új termékek létrehozásához vezettek. Ki kell emelni itt, hogy az ágazatban országonként nagyon eltérőek a piachoz való általános hozzáférés feltételei. Miközben az EU átlagosan 9 % alatti vámtarifákat alkalmaz, sok

(¹) A „műszaki textíliákat” egyre nagyobb mértékben használják fel a következő területeken: ruházat, agrotechnika, építőipar, geotechnika, háztartási műszaki cikkek, ipari műszaki cikkek, orvosi, közlekedési, környezetvédelmi, csomagolási technika, védelmi rendszer- és sporttechnika. Lásd: 2. függelék.

más országban a tarifák a súlyos, nem vámjellegű korlátokon kívül elérik egészen a 30 %-ot.

1.4 Európában a textil- és ruhaágazatnak sikerült lépést tartania a radikális változások sorával, és gyorsan kihasználta az új technológia előnyeit, hogy megfelelő választ találjon a különböző termelési költségekre, gyorsan reagálva a globális versenytársak felbukkanására. Az európai ipar válasza egyrészt a korszerűsítés iránti erős elkötelezettség volt, amelyet versenyképes átszervezés és a technológiai vívmányok felhasználása révén ért el, másrészt egy új piaci pozíció megszerzése a hálózatok lehetőségeinek a termelés, elosztás, innováció és technológiai marketing területén való kiaknázásával.

1.5 2002-ben az ágazatban a hozzáadott érték kb. 9 %-át, mintegy 5 milliárd eurót tett ki a bruttó befektetés értéke. Természetesen ennek majdnem 70 %-a irányult a textilágazatba, míg a ruhaiparnak kb. 30 % jutott. A textilágazat kereskedelmi mérlege pozitív, miközben a ruhaiparban az import meghaladja az exportot. Ráadásul a textil- és ruhaágazat, amelyhez a lábbeliket is hozzá kell számítani, nagyon sokrétű, összetett ipar, a termékek óriási sokféleségével: a magas műszaki színvonalú szintetikus szálaktól a gyapjúfeldolgozásig, a pamuttól az ipari szűrőig, a szőnyegektől a magas szintű divatig, a nemezipapucstól a korróziót okozó vegyszerek ellen védő lábbelikig.

1.6 A textil-, ruha- és cipőipar az Európai Unió öt legnépesebb országában koncentrálódik, és ezek a cégek az ágazat európai össztermelésének több mint háromnegyedét adják. A hozzáadott érték is ezekben az országokban összpontosul, amelyek közül Olaszország messze a legjelentősebb, őt követi az Egyesült Királyság, Franciaország, Németország és – kisebb mértékben – Spanyolország. A kisebb országok közül Portugália, Belgium és Görögország különösen jelentősek a hozzáadott érték szempontjából. Belgium különösen a műszaki és intelligens textíliák területén tevékeny. Az új tagállamok közül az ágazat különösen jelentős Lengyelországban, Észtországban és Litvániában, a tagjelölt országokban pedig Törökországban, Romániában és Bulgáriában.

1.7 A foglalkoztatási arány évente átlagosan 2,6 %-kal csökkent az elmúlt öt év során. Ez alól a tendencia alól egyedül Spanyolország és Svédország a kivétel, ahol nőtt a foglalkoztatás (+2 %) az ágazatban 1995. és 2002. között. Az ágazat piaci globalizációjának teljes értékű résztvevőjeként az európai textilipar alaposan átszervezte és áramvonalasította társaságait, a legmunkaigényesebb műveleteket alvállalkozóknak adta ki, és ehelyett a legnagyobb szakképzettséget igénylő eljárásokra összpontosított. Az információs és kommunikációs technológia, az új technológia és a hatékonyabb termelési módszerek felhasználása is szerepet játszott ebben.

1.8 A kereskedelem vonatkozásában az importkvótáknak meg kell szűnniük, amikor a Multiszálakról Szóló Egyezmény fokozatosan megszűnik 2005-ben. Ez azt jelenti, hogy az összes félnek erősen törnie kell a fejét azon, hogyan lehet a textiltermékekre vonatkozó új kereskedelmi feltételeket teremteni annak érdekében, hogy az európai textilipar globálisan versenyképessé váljék, és egyidejűleg korrekt feltételeket szavatoljunk a legszegényebb és különösen sebezhető országok számára is. Egyre világosabb, hogy elsőbbséget kell adni a „Barcelona Folyamat” megvalósításának. Ez egy szabadkereskedelmi övezetet jelöl ki Európa és a Földközi-tenger teljes déli partja között, vagyis megvalósítja a páneurópai–mediterrán területet.

2. A Bizottság javaslata

2.1 A Bizottság közleménye – a Lisszaboni Stratégiát kifejezetten az ágazatra alkalmazva – a textil- és ruhaágazat teljes problémájára egy, az ágazat versenyképességének és dinamizmusának fokozására irányuló ajánlással válaszol.

2.2 A közlemény az ipar- és kereskedelempolitikán alapuló, a foglalkoztatásra, a kutatásra és a műszaki fejlesztésre, az innovációra, a szakképzésre, a regionális fejlesztésre, a fenntartható fejlődésre, a területi társadalmi felelősségre, a közegészségügyre, a fogyasztóvédelemre, a hamisítás elleni küzdelemre, a márka-, ill. az ipari és szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra, a versenypolitikára és az állami támogatásra különös hangsúlyt helyező intézkedéseket javasol.

2.3 A Bizottság javasol néhány területet, amelyeken az iparpolitikai intézkedéseknek hatékonyabbnak és hatásosabbnak kell lenniük, ezek:

- kutatás, fejlesztés és innováció, új anyagok és intelligens anyagok, nanotechnológia, új gyártási folyamatok és tisztább technológia, összpontosítás a divatra és a kreativitás ösztönzése;
- területi társadalmi felelősség: a nemzetközi munkaügyi és környezetvédelmi normák betartása, az ipari változások felelős irányítása, konzultáció a dolgozókkal;

- oktatás és képzés: a kis- és középvállalkozások számára könnyebb finanszírozhatóság áramvonalasított eljárásokon keresztül; információk terjesztése, tevékenységek összehangolása;

- a hálózatok lehetőségeinek és kapacitásának fejlesztése;

- Dohai Program a vámtarifák csökkentése és összehangolása és a nem vámjellegű kereskedelmi korlátok lebontása érdekében;

- az európai-mediterrán terület befejezése 2005-re annak érdekében, hogy azokban az országokban, ahol a származásmegjelölési szabályok és az adminisztratív együttműködési rendszerek azonosak, a textilipari termékek szabad mozgása biztosítva legyen;

- címkézési rendszerek az EU-ba való bejutáshoz: a címkehasználat vizsgálata a nemzetközi munkaügyi és környezetvédelmi normákkal összhangban levő termékeken;

- az EU kereskedelmi kedvezményei: a 49 legszegényebb országra (LDC – legkevésbé fejlett országra) ⁽¹⁾ való összpontosítás és a kedvezményes státusz kiterjesztése a félkész ruházati termékekre;

- a csalás és hamisítás elleni küzdelem, az ipari és a szellemi tulajdon védelmét szolgáló meglévő intézkedések megerősítése és újak elfogadása, ellenőrzések a tisztességtelen piaci magatartás megelőzésére, a közös vámrendszer megerősítése;

- „Készült Európában” eredetjelölő címke az európai minőségi termékek támogatására és a fogyasztók védelmére;

- a Strukturális Alapok felhasználása és új irányelvek kidolgozása, különösen a „Pénzügyi kilátások 2007. és 2013. között” keretében.

2.4 Ezenkívül a Bizottság közleménye néhány módszer feltárását javasolja:

- lépések az érdekelt személyek szintjén;

- lépések a tagállamok szintjén;

- lépések európai uniós szinten;

2.4.1 Egy, a Bizottság, a tagállamok és a szociális partnerek képviselőiből álló magas szintű csoport létrehozását javasolja azért, hogy az ellenőrizze a kezdeményezéseket és azok megvalósítását a különböző szinteken. A közlemény a 2005 tavasza és 2006 vége között készítendő rendszeres jelentésekről is rendelkezik.

⁽¹⁾ 49 kevésbé fejlett ország van, amelyek közül 40 ACP (afrikai, karibi és csendes-óceáni) ország és 9 nem ACP-ország: Afganisztán, Banglades, Bután, Kambodzsa, Laosz, Myanmar, Maldív-szigetek, Nepál, Jemen.

3. A textilipari képviselők nézőpontja

A bizottság 2004. január 21-én brüsszeli épületében meghallgatást tartott a textilipar képviselői számára. Az ezzel a témával kapcsolatban kifejtett nézetek tükrözik az írásban megkapott hozzászólásokat és a meghallgatás folyamán tett nyilatkozatokat⁽¹⁾.

3.1 A jelenlévő szociális partnerek – munkaadók, szakszervezeti képviselők és a helyi közigazgatás ügyintézői – egyetértettek abban, hogy az ágazatban sürgős cselekvésre van szükség, amely tompíthatja számos országból, különösen a Kínából, Indiából és Pakisztánból érkező importnak az európai üzleti életre gyakorolt rendkívül gyors hatását.

3.2 Mivel közeleg 2005. és a kvótarendszer vége, sürgősséggel kérték a következő intézkedések meghozatalát:

- új pénzügyi források felhasználásának lehetősége;
- a Strukturális Alapokon belül különleges intervenció bevezetése;
- a képzésbe és ebből eredően a humán erőforrásokba való beruházás;
- minden ország számára kötelezővé tenni a termékeken eredet címke elhelyezését;
- a termelés minden szakaszában kötelező nyomonkövetettség;
- a fogyasztók egészségére való odafigyelés a kockázatmentes termékeket jelölő címke használatával;
- a vámtarifák területén viszonyosság az ágazatban gyorsan fejlődő országokkal;
- a harmadik országokkal kötött egyezmények felülvizsgálata, a vámkedvezmények eltörlése olyan országok esetében, amelyek megszegik a kereskedelem, a társadalmi normák, a fenntartható fejlődés vagy az atomfegyverek előállításának szabályait;
- az európai vámszervezetek felülvizsgálata azok egyszerűsítése érdekében és azért, hogy a pontosabb ellenőrzések csökkentsék a csalást, amelynek szintje most tarthatatlan;

⁽¹⁾ A meghallgatáson részt vett Concepció Ferrer i Casals, az Európai Parlament képviselője és a Textil- Ruha- és Bőrfórum elnöke. Az Európai Bizottságot Luis Filipe Girão, a Vállalkozási Főigazgatóság egységvezetője és Ghazi Ben Ahmed képviselte a Kereskedelmi Főigazgatóságtól. A 60 résztvevő között voltak olaszok, németek, franciák, törökök, litvánok és belgák.

- erős pénzügyi elkötelezettség a kutatás és innováció iránt, az üzleti élet, különösen a kis- és középvállalkozások segítése annak érdekében, hogy a műszaki és intelligens textilek gyártásába való bekapcsolódással a termelést változatosabbá tehessek.

3.3 Az olasz textil- és ruhaipari ágazat, amely az Európai Unióban az egyik legsebezhetőbb, az ország összes termelőjével, nagyokkal és kicsikkel, valamint a szakszervezetek képviselőivel egyeztetett közös dokumentumot nyújtott be, amely kiemelt egy sor elsőrendű szempontot, és azt ajánlja, hogy ezek gyakorlati, hatásos és jól időzített intézkedésekhez vezessenek. A dokumentum szerint a tétlenség ezen a területen idővel súlyos társadalmi és gazdasági terheket róhat Európára.

3.3.1 A fő pontok a következők voltak:

3.3.2 A közösségi termékekre csak 22 országban biztosítanak 0 %-os tarifát, míg más piacokon ezekre átlagosan 15 és 60 % között mozog a vám. Ezen felül gyakran ütköznek még bőséges mennyiségű nem vámjellegű korlátba is. Különösen 2005-től kezdődően nem lesz képes a textil- és a ruhaipari ágazat az EU legnagyobb versenytársainak (Kínának, Indiának, Pakisztánnak és Indonéziának) jelenleg nyújtott előnyöket elviselni. Mindenesetre ezeket a kiváltságokat korlátozni kell legalább a legkevésbé fejlett országokra és azokra a kis gyártó országokra, amelyek 2005-ben rendkívül sebezhető helyzetbe kerülnek.

3.3.3 Reményeink szerint a címkézéskor a „Készült az EU-ban” feliratot felváltja a pontosabb „Készült Olaszországban (EU)”, „Készült Franciaországban (EU)” stb. formula. A piacon levő termékek már több mint 60 %-át önként címkézik az eredet megjelölésével. Ha a szövegezést kötelezővé kellene tenni, a büntetések ellenőrzése következne: a jelenleg megengedett tág mozgástér megnyitja a zsilipeket a hamisítás és a csalás előtt, amely kétszeresen káros az európai iparra. Sőt, az európai vevők hátrányban lennének amerikai, japán, kínai és ausztráliai társaikkal szemben. Nincs ok arra, hogy ne kapják meg ugyanazt a tájékoztatást, mint mások a kötelező címkézés révén. Ha az európai vevők tudatában lennének a termék eredetével, hatékonyan meg tudnák ítélni nemcsak az árát, hanem az ár/minőség viszonyt is saját kívánalmaikhoz viszonyítva.

3.3.4 Már többször bemutatásra került a textíliák és az egészség közötti kapcsolat. Sok bőrproblémát vált ki a rossz minőségű textiltermékek használata. Ez további ok arra, hogy lehetővé tegyünk a fogyasztó számára a termékek származási helyének megválasztását.

3.3.5 Az illegális ruházati termékek importja riasztó méreteket öltött, és mindenütt a nemzetközi piacon terjednek a hamis „Készült ...” címkék. Ezen a területen komolyabb ellenőrzéseket és keményebb büntetéseket igénylünk.

3.3.6 A fenntartható fejlődést támogató új anyagok, gyártási eljárások és tiszta technológiák kifejlesztésének különös jelentősége van az ágazat számára.

3.3.7 A munkaadók és a szakszervezeti szövetségek hangsúlyozták, hogy mindig ragaszkodtak a „Magatartási kódex” alapját képező elvekhez a textil- és ruhaipari ágazatban, amelyet valóban közvetlenül be is emeltek a tagállamok nemzeti kollektív munkaszerződéseibe. Következésképpen kéri a Bizottságot, hogy vegye be a szociális dimenziót a nemzetközi egyezmények körébe.

3.3.8 A szociális dömping (úgy gyártani a termékeket, hogy közben lenyomják a munkaerőköltséget a dolgozók jogainak hátrányára, felhasználva a gyermek- és a kényszermunkát) erkölcsileg visszataszító, de nem lehet antidömping-vámok kivetésével közvetlenül kezelni. Az ipari nemzeteknek, különösen az európaiaknak ezért sokkal erőteljesebben, szigorúbb záradékokkal és (ez a legfontosabb!) az Általános preferencia-rendszer (ÁPR) segítségével⁽¹⁾ kell harcolniuk a dömping ellen. Az ökológiai dömping is csökkenti a termelési költségeket a környezet kárára.

3.3.9 A nemzetközi intézményeknek az ipari országok támogatásával célzott projekteket kell indítaniuk a fejlődő országok körében a fenntartható fejlődés elvéből következő ismeretek terjesztése céljából, ahogyan a Közösség az új tagállamok esetében ténylegesen el is jár.

3.3.10 Az olyan címkék használata, amely megerősíti, hogy a termék a nemzetközi környezetvédelmi normák betartásával került be az EU-ba, segítségünkre lehet ennek a célkitűzésnek az elérésében.

3.3.11 A követendő cél az, hogy védjük a környezetet, és valóságos működési és versenyfeltételeket biztosítsunk az európai üzleti világnak az egyezmények tartalmának gyökeres átvizsgálásával.

4. Az EGSZB észrevételei

4.1 Az EGSZB, különösen az elmúlt egypár évben, szorosan figyelemmel követte a Bizottság erőfeszítéseit, amelyek – mint közösségi kulcskérdés – a textil- és ruhaipari ágazat újjászervezésére irányultak. Megjegyzi, hogy különösen az innováció és a marketing különböző területein a legjobb gyakorlat bemutatása gondoskodott megfontolnivalóról sokak számára, akik részt vettek mostanában a különféle főigazgatóságok által Brüsszelben rendezett konferenciákon⁽²⁾.

⁽¹⁾ EGSZB-vélemény, CESE 313/2004 (REX/141).

⁽²⁾ A 2002. október 15-i „Az európai ruházati üzletág a magas műszaki színvonal irányába megy” c. konferencia (Borschette – Brüsszel). A 2003. március 20-i „A textil- és ruházati ipar jövője a kibővült Európában” c. konferencia. A 2003. május 5-6-i „A textilek és a ruházat jövője 2005. után” c. konferencia (Charlemagne – Brüsszel).

4.2 Sajnos ezeknek a gondolatébresztő kezdeményezéseknek a helyi hatása nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Ez arra indít bennünket, hogy még egyszer reflektáljunk arra, hogyan lehet a tudást és információt szélesebb körben felhasználni az összes érdekelt tájékoztatására.

4.2.1 A szakmai munkaadók és dolgozók szövetségeinek minden szinten való közvetlen bevonásának az egész innovációs folyamattal – amelyet keretként is kell használni – párhuzamosan kell végbemennie.

4.2.2 Csak a szociális partnerek közötti együttműködés kipróbált és ellenőrzött politikája, a kétoldalú ügynökségek⁽³⁾ tapasztalatával együtt és a közös erőfeszítés az ágazat növekedésének támogatására tesz majd képessé bennünket arra, hogy megfeleljünk a globalizáció kihívásának, amely különösen ebben az ágazatban „... valós aggodalomra ad okot ...”, amint helyesen Pascal LAMY tanácsos is mondta nemrégiben.

4.3 A 2003. november 27-i Ipari Tanács az ipari versenyképességet az egyik kulcsfontosságú területként jelölte meg, amelyben az Európai Uniónak és a tagállamoknak aktív szerepet kell játszaniuk a Lisszaboni Stratégia (HL C 317., 2003.12.30., 2. o.) által kitűzött célok teljesítése érdekében. A textilipar kétségtelenül a jelenlegi, az új világkereskedelmi tényezők miatti ipari leépülésnek leginkább kitett ágazat.

4.3.1 Elsősorban ezek miatt az okok miatt a textilágazat állandó átszervezési és korszerűsítési folyamattal szembesül, amely a gazdasági tevékenység, a termelés és a foglalkoztatás észrevehető lassulásával is párosul. Mindazonáltal ez stratégiai szektor, amely továbbra is biztosít foglalkoztatást, különösen nőknél. Fenti következtetéseiben a Tanács – az ágazat értékének tudatában – felkéri a Bizottságot, hogy 2004. júliusig készítsen válaszjelentést azokról a kezdeményezésekről, amelyek egy, a textilágazat támogatására irányuló cselekvési terv formáját ölthetik.

4.4 Az EGSZB hite szerint az Európai Bizottságnak, részben a közleményében kifejtett pontok fényében, sürgősen ismét át kell tekintenie a következő pontokat:

4.4.1 A Dohai fejlesztési napirendről folytatott tárgyalások felújítása, saját dokumentumának (COM(2003) 734 2003. november 26., végleges) megerősítése, válaszul a dolgozóktól, munkaadóktól és fogyasztói köröktől érkező számos világos jelzésre⁽⁴⁾.

⁽³⁾ A kétoldalú ügynökségek azokat a kis üzleteket és dolgozókat fogják össze, akik a viszonyosság elve alapján vesznek-nyújtanak finanszírozást támogató, felfrissítő és innovációs tanfolyamokat a mikro-, ill. kisvállalkozások alkalmazottainak és tulajdonosainak.

⁽⁴⁾ Vö: a 2004. január 21-i meghallgatás és a 13. pontbeli következtetések.

4.4.2 A vámok szerepe a külső határok integrált kezelésében ⁽¹⁾, átgondolva az EGSZB véleményében megállapított megfontolásokat és egyéb javaslatokat.

4.4.3 A kedvezményes kereskedelemről szóló megállapodásokban eredetjelölésre vonatkozó szabályok (COM(2003) 787 végleges) a többoldalú tárgyalások újabb fordulója, a szabadkereskedelmi egyezmények és a fenntartható fejlődés támogatásával elért jövőbeli vámtarifaszint stabilizálása érdekében. Ezenkívül, mint már többször érveltünk ebben a véleményben, olyan „irányítási eljárásokat, felügyeleti és védőmechanizmusokat [...] is szükséges tervezni annak biztosítására, hogy a kedvezményeket megfelelően használják fel, és amelyek megvédik az üzleti közösséget és az érdekeltek pénzügyi érdekeit a rendszerrel való visszaélésektől” ⁽²⁾.

4.4.4 A Kínával folytatott partneri viszony feltételei ⁽³⁾, amelyekben belül különféle közösségi forrásokat jelöltek ki a Kína és az EU közötti verseny fokozására (Fiatal menedzsereket képző program, A szakképzés fejlesztése, a B7-3. cím alatt).

4.4.5 Egy forrásokkal megfelelően ellátott közösségi program bevezetése az ágazatban a kutatás, az innováció (nem kizárólag technológiai) és a szakképzés támogatására (különösen a kis léptékű munkaadók és munkaerő képességeit kell hozzáigazítani az új nemzetközi környezethez és a fogyasztói követelményekhez). Az Európai Parlament is világosan ezt az elvet hirdette meg a 2004 februárjában elfogadott, a textil- és ruhaipari ágazat jövőjéről szóló határozatában.

4.4.6 Fogyasztóvédelmi intézkedések. A fogyasztókban növekvő mértékben tudatosan egyes, a bőrrel gyakran érintkező termékek egészségre gyakorolt esetleges hatása, nem utolsósorban a kontaktallergiák és más bőrbetegségek ⁽⁴⁾ elterjedésével kapcsolatosan. Az európai törvényhozásban az élelmiszer-ágazatra vonatkozó átláthatósággal kapcsolatban végbement fejlemények tükrében hasonló jogszabályokat kell bevezetni a kötelező címkézésről, a fogyasztóknak a felhasznált anyag származási és a késztermék gyártási helyéről való tájékoztatására.

4.5 A kötelező „Készült ...” címke bevezetése segíthet növelni a fogyasztók bizalmát abban, hogy ha megvesznek egy ruhát, akkor olyan árat fizetnek, amely megfelel a származási országban alkalmazott gyártási szabványoknak és stílusnak – a származási ország az az ország kell hogy legyen, amelyben a ruhát befejezték, szemben azzal az országgal, amelyben előállították –, viszont az Európai Bizottság javaslatában szereplő „Készült Európában” megjelölés nem meggyőző. Az egységes európai címke nem tükrözné az egyes „sokféleségben egyesült” országok termékeinek különleges és kiemelkedő tulajdonságait.

⁽¹⁾ 2003.4.24-i COM(2003) 452 végleges.

⁽²⁾ 2003.12.18-i COM(2003) 787 végleges.

⁽³⁾ 2003.10.9-i COM(2003) 533 végleges.

⁽⁴⁾ A textiliparban rendelkezésre álló 5 000-ből kb. 1 000 vegyi anyagot használnak a leggyakrabban. Ráadásul meghatározatlan mennyiségben léteznek számos, olykor mérgező anyagból álló különféle kombinációk, amelyeket a szövetek festésére vagy egyéb kezelésére használnak. Az EU-ban a környezetvédelmi és egészségügyi jogszabályokkal összhangban kiválogatják a mérgező anyagokat, visszautasítják vagy kezelik azokat felhasználás előtt. Ennek a költségét az európai üzleti vállalkozások fedezik.

4.5.1 Az Európai Bizottság származást jelölő címkékről szóló javaslatában a kifejtett választási lehetőségekkel kapcsolatban az EGSZB sürgeti a döntést a kötelező címkézés mellett mind az importtermékeknél, mind az egységes piacon belül készült termékeknél, ha azokat az Európai Unión belül forgalmazzák. Ennek egyik hatása az lenne, hogy könnyebben lehetne terelni a fogyasztókat olyan termékek felé, amelyek mind belső minőségük, mind a dolgozók jogainak a gyártási folyamat során való tiszteletben tartása szempontjából „etikusak”.

4.6 Meg kell szilárdítani a területi társadalmi felelősség kultúráját mint európai modellt, ezt azonban a fejlődő országokra is ki kell terjeszteni meghatározott eszközök segítségével – amelyeket fogyasztói szinten lehetne ellenőrizni –, amelyek ezért a kereskedelemmel kapcsolatos vonatkozásai jelentősek lennének ⁽⁵⁾.

4.7 Az iparban hatályban levő környezetvédelmi és munkahely-biztonsági jogszabályokat láthatóbbá kell tenni a fogyasztók számára, hogy ezzel fokozzuk versenyelőnyünket.

4.7.1 Az Unió világosan megfogalmazott álláspontja a fenntartható fejlődésről és következőképpen a kyotói jegyzőkönyv menetrendjének betartásáról csak akkor lehet sikeres és akkor nyerheti el az európai gyártószektor tetszését, ha azt az ezen elkötelezettségek által rárótt erőfeszítések elismerése kíséri. A tisztességtelen verseny figyelembe vételének elmulasztása vagy az ennek megakadályozására tett lépések semennyire sem mozdítanak elő a haladás kultúrájának terjedését az európai munkaadók és dolgozók körében. Sőt, ez felgyorsíthatja az európai ipar leépülését, amely néhány olyan multinacionális társaság ⁽⁶⁾ javát szolgálná, amelyek olyan országokban való termeltetésre térhetnek át, amelyekben kevésbé vannak tudatában ennek az elvnek, amely a „szociális piacgazdaság” szimbóluma.

4.7.2 Az Európai Bizottságnak az energiafogyasztás csökkentésére irányuló erőfeszítései – részben az energiát igénylő termékek ökológiai tervezési követelményeinek általános bevezetése révén ⁽⁷⁾ – időben elérhetik a céljukat, ha az európai iparágaknak – különösen a textil- és a ruházati iparnak – még mindig van piacuk, következőképpen gyártófelszerelésük a termeléshez. Különben a javaslatot ki kellene terjeszteni néhány állítólag fejlődő országra is úgy, hogy azok csökkenthessék gyáraik energiafogyasztását, ahol a termékeiket előállítják.

⁽⁵⁾ Vö: 2004.2.10-i COM(2004) 101 – A Bizottság közleménye Közös jövőnk építéséről, C. szakasz: Az EU mint globális partner.

⁽⁶⁾ Vö.: Eurostat, A világ bruttó nemzeti terméke. A világ bruttó nemzeti termékéből, amely 2002-ben 34 billió euró volt, több mint 55 % kb. 45 000 multinacionális cég kezében volt.

⁽⁷⁾ 2003.8.1-i COM(2003) 453. végleges irányelvjavaslat.

4.8 A bizottság sürgeti, hogy európai szinten is állandó figyelem összpontosuljon a mikro- és kisvállalkozásokra, amelyek nagyon gyakoriak ebben az ágazatban. Különleges figyelmet kell szentelni a jelenlegi pénzügyi rendszerre, amely a nagy üzleteket hajlamos előnyben részesíteni. Az EGSZB elismeri az Európai Bizottság munkáját a mikro- és kisvállalkozások problémáinak kiemelése és az európai kultúrában belül a vállalkozói létforma kultiválása terén is ⁽¹⁾.

4.9 Az EGSZB az előzőekben megállapítottaknak megfelelően felszólít az Általános preferenciarendszer által kedvezményezett országok számának csökkentésére. Ezzel összefüggésben az EGSZB úgy gondolja, hogy a jelenleg az EU által alkalmazott vámtarifákat – amelyek a világon a legalacsonyabbak közé tartoznak – nem szabad tovább csökkenteni addig, amíg egy sor, igencsak versenyképes textil- és ruhaexporttal rendelkező ország nem csökkenti ezeket hasonló szintre. Az Európai Parlament 2004. január 29-i, a textil- és ruhaipari ágazat európai uniós jövőjéről szóló határozatában a viszonyosság feltételének, vagyis annak elfogadását ajánlja, hogy „az egész világon olyan piacra jutási feltételek legyenek, amelyek hasonlóak az EU által 2005. évi hatállyal alkalmazandó importfeltételekhez. Az EGSZB a kereskedelem liberalizálása mellett foglal állást, de nem az egyirányú liberalizálás mellett. A többi országnak is készen kell állnia arra, hogy megnyissák piacukat az EU textil- és ruhagyári előtt.”

4.9.1 Fokozatosan növelni kell a külső határon a vámellenőrzést annak érdekében, hogy a szerzői jogbitorlás és hamisítás komoly problémáit leküzdjük. Ezeket valódi, közös európai vámszolgálatá kell összekapcsolni, külön támogatást biztosítva az új tagállamoknak.

4.9.2 Az EGSZB osztja a csalás által érintett kategóriák komoly aggodalmait, és az a véleménye, hogy minden lehető intézkedést meg kell tenni annak csökkentésére. A vámszolgálatok újra és újra hangsúlyozzák, hogy nem elegendő a személyzetük, különösen a kikötőkben, az átmenő forgalomban résztvevő áruk ellenőrzésére. Például átlagosan 1 000 konténer érkezik naponta Nápoly kikötőjébe, amelyek ellenőrzéséhez mindössze egy háromtagú csapat áll rendelkezésre: ezeknek átlagosan kevesebb mint 1 %-át nyitják ki (csak kinyitják, de nem vizsgálják át).

4.9.3 Az ügyek ilyen állása folytán, amelyet még tovább rontanak a bűnözői csoportok által elkövetett tervezett csalások, amelyek sok európai kikötőben érintik az üzleti életet, egyik lehetséges megoldás lehet egyes termékek különlegesen felszerelt kikötőkbe való koncentrálása, ahol az érintett szakterületek képviselve lennének, és a vámszolgálatok szigorúbb ellenőrzést hajtanának végre.

4.9.4 Az Európai Parlament határozatának 11. pontja lényegében megegyezik ezzel a sorral, amely kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze és segítse a gyártókat egy felügyeleti és tájékoztatási hálózat létrehozásában, amely azonosítaná a hamisítás forrásait vagy a szerzői jog bitorlásával előállított terméket, és eltávolítaná ezeket a piacról.

⁽¹⁾ Vö.: többek között a következő dokumentumokban: 2001.3.1-i COM(2001) 98 végleges; 2001.7.18-i COM(2001) 366 végleges; 2003.1.21-i COM(2003) 21 végleges; 2002.7.1-i COM(2002) 345 végleges; 2001.3.7-i COM(2001) 122 végleges; 2002.2.6-i COM(2002) 68 végleges; és 2003.1.21-i COM(2003) 27 végleges.

4.9.5 Másik megoldás lehet a konténerek leplombált állapotban való szétválogatása rendeletési végállomások szerint. Ez drámai mértékben csökkentené a kikötőkben ellenőrizendő konténerek számát, és gondosabb vizsgálatot tenne lehetővé.

4.10 Az áruk származási országát is fel lehetne kérni az ellenőrzések szigorítására. Azoktól az országoktól, amelyek szemet hunynak a csalás felett azzal, hogy hatástalan ellenőrző mechanizmust működtetnek, átmenetileg meg kellene vonni a kedvezményes exportfeltételeket. Egyedül az ÁPR, amelyet széles körben alkalmaznak a textil- és ruhaipari ágazatban, 2,2 milliárd euró költséget jelent évente az EU-nak a kieső vámbevételek miatt. Ezzel szemben az ebben résztvevő országok ugyanekkora összegű éves támogatást élveznek. Ha az EU ilyen nagyságrendű előnyt nyújt, akkor joga van ahhoz, hogy megszabja az ezen előnyökhöz való hozzájárulás módjait és feltételeit.

4.10.1 Az EGSZB igencsak tudatában van annak, hogy az EU valódi határai nem szükségképpen esnek egybe a tagállamok fizikai határaival: azok növekvő mértékben azon országok területén húzódnak, ahonnan az import érkezik. Az EGSZB már kifejtette erről a kérdésről a véleményét.

4.11 A jelenlegi eredet-megjelölésre vonatkozó szabályok túl átfogóak, és túl bonyolult az alkalmazásuk, könnyen félreérthetőek, és számos jogi szöveg alapos ismeretét igénylik. Ezek most korlátozó tényezőt jelentenek a kereskedelem számára és erőteljes bátorítást a csalásra. A kedvezményezett országok a leggyakrabban pusztán csatornaként szolgálnak a nem kedvezményezett országok termékei számára.

4.12 Tekintettel a fejlődő országoknak nyújtandó kedvezményekre, az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot – különösen a Kereskedelmi Főigazgatóságot –, hogy határozzon meg világos normákat, különösen a munkajogok védelme, a környezet védelme, a kábítószer-kereskedelem visszaszorítása, az alapvető emberi jogok, a fenntartható fejlődés és más, a fogyasztóvédelmet és az állati jólétet érintő fontos szempontok figyelembe vétele érdekében.

4.13 A közös vámtarifára (KVT) rátérve az EGSZB megjegyzi, hogy a 2658/87 sz. rendeletet módosító 1789/2003 sz. jelenlegi rendelet, amely 2004. január 1-jén lépett életbe, szintén egy sor, a KVT szintjére vonatkozó kompromisszum eredménye. Ezek a kompromisszumok bonyolulttá és összetetté teszik a végrehajtást, következésképpen elősegítik a csalást és az elkerülést. A „Ruházati cikkek és ruházati kiegészítők” fejezetben a 61, 62 és 63-as kód alatt 466 tétel szerepel, ezek közül 398 12 %-os vámtarifa alá tartozik, a többi 68 vámtétele a teljes mentességtől a 2 %, 4 %, 5,3 %, 6,2 %, 6,3 %, 6,5 %, 6,9 %, 7,2 %, 7,5 %, 7,6 %, 7,7 %, 8 %, 8,9 %, 10 % és 10,5 %-ig terjed. A többi kódra: 64 (lábbeli, lábszárvédő és hasonló), 65 (fejfedő és annak részei), 66 (ernyők) és 67 (tollak és művirágok) 1,7 %, 2,2 %, 2,7 %, 4,7 %, 5 %, 5,2 %, 7 % és 8 % vonatkozik.

4.13.1 A kombinált vámtarifakönyvben (KVK) több mint 20 vámtarifa szerepel az 1506 fejezetben található, 50-től 67-ig terjedő vámtarifaszámok alatt. Ez a nagy számú nagyon hasonló vámtarifa csak problémát okoz, és a rendszer gyengeségét szemlélteti, amely ésszerűbb és kevésbé sebezhető lenne azon gazdasági érdekközpontok nyomásával szemben, amelyek miközben maximalizálják a nyereségüket, csak nehézségeket gerjesztenek nagyon sok üzlet számára. Az EGSZB úgy gondolja, hogy ha a tarifák számát korlátoznák – legfeljebb háromra vagy négyre – ez jelentősen csökkentené a csalást és hatalmas mértékben egyszerűsítene a rendszert.

4.14 Az EGSZB különleges jelentőséget tulajdonít az alampunkanormák betartása és a tisztességes kereskedelem, a környezet védelme és a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem támogatásának. Igaz ugyan, hogy a jelenlegi ÁPR 40 %-kal csökkenti a közös vámtarifák szintjét, lehetővé téve az összes fejlődő országnak, hogy textil-, ruházati és lábbeli termékeiket az EU országaiba exportálja 5 %-nál kisebb vámtarifával, feltéve, hogy vállalják a szociális és környezetvédelmi záradékok teljesítését, ez azonban mint erkölcsi kampány sikertelennek bizonyult. A külön ösztönzési rendszernek, amelyet a kábítószer-kereskedelemmel való szembeszállítás céljára szántak, és amelyből 12 ország részesült, sem volt semmilyen csökkentő hatása a kábítószer-kereskedelemre. Másrészt sok kis európai üzleti vállalkozást fel kellett számolni a túl erős verseny miatt, amely annak a következménye, hogy a termelési költségek egyáltalán nincsenek arányban a progresszív, fenntartható fejlődésre irányuló szabályozás által okozott költségekkel⁽¹⁾.

4.15 Az EGSZB szerint fokozni kell az Európai Tanács, az Európai Bizottság és az Európai Parlament erőfeszítéseit azért, hogy az ÁPR-ből kizárásra kerüljenek mindazok az országok, amelyeknek szükségük van ugyan arra, hogy textil-, ruházati és cipőipari termékeiket exportálják az EU-ba, mégsem tartják tiszteletben a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (NMSZ)⁽²⁾ által képviselt alapvető jogokat⁽³⁾.

4.16 Az EGSZB meg van győződve arról, hogy az egy főre eső GDP nem lehet az egyedüli feltétel, amelynek alapján eldöntik, hogy az egyes országok jogosultak-e a textilágazatban az ÁPR szerinti kedvezményekre. Oszítja azt a sokszor hangoztatott aggodalmat is, hogy a kedvezményekben jelenleg indokolatlan mértékben részesülnek olyan országok, amelyek erre a legkevésbé szorulnak rá. Annak biztosítása érdekében, hogy az ÁPR-támogatás azokra az országokra összpontosuljon, amelyeknek arra a legnagyobb szükségük van, az EGSZB ajánlja a következő típusba tartozó országok kizárását a rendszerből:

- az OPEC (Olajexportáló Országok) tagjai⁽⁴⁾;
- az ENSZ által nem „fejlődő országgént” meghatározott országok;

(1) Vö: REX/141 (GSP) sz. vélemény, 6.6.2, 6.6.2.1, 6.6.2.2 és 6.6.2.3. pontjai.

(2) C29 – Kényszermunkáról szóló egyezmény; C87 – A társulási jog és a szövetkezés jogának védelme; C98 – Szervezkedési jog és a kollektív szerződéshez való jog; C100 – Az egyenlő bérezésről szóló egyezmény; C105 – A kényszermunka eltörléséről szóló egyezmény; C111 – A (munkahelyi) hátrányos megkülönböztetésről szóló egyezmény; C138 – Az alsó korhatárról szóló egyezmény; C182 – A gyermekmunka legrosszabb formáiról szóló egyezmény.

(3) Vö. REX/141 (GSP), 6.6.2.3. pont.

(4) Venezuela, Algéria, Nigéria, Líbia, Szaud-Arábia, az Egyesült Arab Emírátsok, Katar, Kuvait, Irak, Irán, Indonézia.

- atomfegyver-programmal rendelkező országok;
- adóparadicsomként működő országok;
- az EU-val kétoldalú vagy regionális egyezményt kötött országok⁽⁵⁾;
- az NMSZ⁽⁶⁾ által képviselt alapvető jogokat figyelmen kívül hagyó országok.

4.17 A technológiai pólusoknak és innovációs központoknak, amelyek széles körben elterjedtek az EU-ban, segíteniük kell javítani a tapasztalatok hálózatokon keresztüli terjesztését az iparban, az egyetemeken és a polgári társadalmi szervezetekben.

4.18 A műszaki, magas technikai színvonalú textilek és műszaki lábbelik egyre nagyobb piaci részesedést szereznek Európában és az egész világon is. Szilárd gyakorlati tapasztalatoknak köszönhetően a kis- és közepes méretű európai cégek most és a jövőben is fontos szerepet játszhatnak az olyan öltözékek gyártásában, amelyek hasznosítják az új vegyi eljárásokat, és új technológiákat fejlesztenek ki.

4.19 Az EGSZB úgy érzi, hogy szükség van arra, hogy koncentrált intézkedéseket próbáljanak ki az Európai Bizottság és a tagállamok között olyan különféle korszerű szolgálatok finanszírozására és támogatására, amelyek javíthatják az üzleti teljesítményt azzal, hogy bátorítják az újító jellegű öltözékek kínálata és kereslete közötti összhang létrejöttét.

4.19.1 Az Európai Szociális Alapot (ESZA) és a 6. Kutatási és Fejlesztési Keretprogramot fel kellene használni arra, hogy növelje és fejlessze a képzési lehetőségeket új típusú, meghatározott műszaki-operációs képességekkel rendelkező szakemberek számára, akik – megfelelő taktikát követve – az innovációt hozzáférhetővé teszik a kis és középvállalkozások számára. Különös figyelmet kell szentelni azoknak az EU-országoknak, ahol a textil- és ruházati szektorok stratégiai fontosságúak.

4.19.2 Az üzleti vállalkozásoknak a műszaki textíliák és lábbelik gyártásának fejlesztéséhez és bővítéséhez nyújtandó segítséghez a következő szakmák szükségesei: technológiai ellenőrző-elemzők, átszervezési-tervezők és üzleti lehetőségek felkutatásában jártas emberek.

4.19.3 Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a meglévő helyi lehetőségek – technológiai pólusok, egyetemek, szervezett párbeszéd a munkaadók, dolgozók és a helyi hatóságok között – megerősítésével az üzleti vállalkozások, különösen a KKV-k, hasznosulhatnak az ilyen típusú képzett szakemberekkel való együttműködésből annak érdekében, hogy a versenyképes technológia magasabb szintjére jussanak el⁽⁷⁾.

(5) Vö: CESE 313/2004 (REX/141) (Általános preferenciarendszer), 6.6.1.2. pont.

(6) u.o.

(7) A kisvállalkozások gyakran szeretnék átállni a hagyományos anyagokból készülő öltözékek gyártásáról a műszaki vagy intelligens textíliákból készülő öltözékek készítésére, de nincs meg a kellő műszaki és kereskedelmi tájékozottságuk és tudásuk ehhez.

4.20 Az EGSZB annak is tudatában van, mint ahogy az Európai Bizottság és az Európai Parlament is, hogy a kis cégek (kevesebb, mint 50 alkalmazottal) az EU textil-, ruha- és cipőiparának kb. 70 %-áért felelősek, a cégek kb. 20 %-a 50 és 249 közötti számú alkalmazottat foglalkoztat, a fennmaradó 10 %-a pedig 250-et vagy többet. Az ágazatban nagyobb a női dolgozók aránya, mint más iparágakban. Az innováció és a technológiai korszerűsítés ösztönzésére tett erőfeszítéseket nyilvánvalóan akadályozza a cégek egész Európában érvényesülő szétaprózottsága.

4.21 Az EGSZB, amelynek képviselői közvetlen kapcsolatban vannak polgári társadalmi szervezetekkel, számtalan alkalommal elítélte a folytonos csalásokat, amelyek révén az áruk széles köre jut át a Közösség határain. A csalás legkirívóbb példái:

- olyan termékekről kiállított bevallás, amelyek nem egyeznek meg az elvámolt árukkal⁽¹⁾;
- megfelelőségi igazolással nem rendelkező áruk, amelyek gyakran veszélyesek a fogyasztókra;
- a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat sértő módon előállított áruk;
- a különböző államok közötti háromszög-ügyletek keretében érintett áruk⁽²⁾;
- a származásihely-megjelölés szabályainak meg nem felelő áruk⁽³⁾;
- hamisított vagy a szerzői jog bitorlásával előállított termékek.

4.21.1 Erről a jelenségről az utóbbi időben végeztek néhány statisztikai felmérést. Az EGSZB üdvözli azt a ténnyt, hogy az Európai Unió végül is elfogadott egy rendeletet, amely úgy rendelkezik, hogy a vámhatóságoknak el kell égetniük és meg kell semmisíteniük a hamisított árukat⁽⁴⁾.

4.21.2 Az EGSZB úgy érzi azonban, hogy a siker ezen a téren korlátozott.

4.21.3 A vámhivatalok vezetői valóban a közösségi szabályozás hiányosságaira (amelynek a töredékes nemzeti jogi szabályozást kellene pótolnia) és az ennek a hatalmas, élénk piacnak a kezeléséhez szükséges személyzetnek és az anyagi forrásoknak a hiányára panaszkodnak.

(1) A vámtarifák százalékos tétele az importált termék típusától függ. Gyakran különféle olyan termékként vallják be az árukat, amelyekre alacsonyabb vámtételek érvényesek, mint amelyeket ténylegesen behoznak.

(2) Zöld Könyv a származási hely megjelölésének jövőjéről a kedvezményezett kereskedelemről szóló egyezményekben, COM(2003) 787, 1.2.2. pont.

(3) u.o.

(4) 2003.7.22-i (EC) 1383/2003 sz. rendelet, 2004.7.1-én lép hatályba.

4.21.4 2003 első felében több mint 50 millió hamisított vagy csempészett árut tartóztattak fel az európai vámokosok⁽⁵⁾. 2000. és 2002. között a csalás a ruhaipari ágazatban megkétszereződött, és a parfüm- és kozmetikai ágazatban megháromszorozódott⁽⁶⁾. Ez azonban csak a jéghegy csúcsa ahhoz képest, ami átcúszott a hálón.

4.21.5 Ezen áruk 66 %-a Ázsiából, különösen Kínából és Thaiföldről származik. BOLKESTEIN biztos szerint a hamisítás már nem korlátozódik a luxuscikkekre: most már mindenféle köznapi fogyasztási cikk lehetséges célpontja a hamisításnak és a szerzői jogok megsértésének, melynek az a következménye, hogy a KKV-k közül egyre többen válnak a hamisítók áldozatává⁽⁷⁾.

4.21.6 A jelenség meredek ívű növekedése egyre nagyobb nyomást gyakorol az európai cégekre, gyakran kényszerítve a kis cégeket a kereskedés beszüntetésére, lehetetlenné téve számukra a piacon maradást.

5. Külön megjegyzések

5.1 1971. óta az Európai Közösség – kezdetben a GATT-on, azután a Világkereskedelmi Szervezeten (WTO) keresztül – jelentősen csökkentette a közös vámtarifákat a fejlődő országok számára.

5.1.1 A nem érzékeny kategóriába sorolt termékek mentesülnek a vám alól, ha azokat fejlődő országok exportálják a Közösségbe.

5.1.2 Az érzékeny kategóriába sorolt termékek – ezek között vannak a textíliák, ruházati cikkek és lábbelik – (általános esetben) 20 %-os kedvezményt élveznek, amely különleges esetekben 40 %-ig emelkedhet⁽⁸⁾.

5.1.3 2003-ban az Egyesült Nemzetek Szervezete 116 fejlődő országot ismert el. A gyakorlatban azonban az EU által nyújtott kedvezmények 174 országra terjednek ki⁽⁹⁾.

5.1.4 Ázsia messze a legnagyobb haszonélvezője a kedvezményes feltételeknek, amely a 2002. évi összes kedvezmény majdnem 70 %-át teszi ki. Egyedül Kína mintegy 25 %-kal részesedik ebből.

(5) 2003.11.24-i IP 03/1589.

(6) u.o.

(7) u.o.

(8) A dolgozók jogainak védelmére vonatkozó különleges szabályok; a környezet védelmére vonatkozó különleges szabályok; a kábítószer termelésére és forgalmazására vonatkozó különleges szabályok;

(9) A 2501/2001. sz. rendelet I. melléklete.

5.1.5 A fenti országok esetében a textil-, ruha- és lábbeli ágazatra alkalmazott EU-tarifa átlagosan 4,8 %-os. Az USA által alkalmazott tarifa 8,9 %, a japán 6,6 % és a kanadai 12 %. A Kína által kivetett vámtarifa 20 %, a thaiföldi 29 %, az indiai 35 % és az indonéziai 40 %⁽¹⁾.

5.2 A textil-, ruha- és cipőipari ágazat európai és földközi-tengeri gyártói továbbra is akadályokba ütköznek az ázsiai piacokon. A kereskedelem visszafogása érdekében ezek a piacok nem vámjellegű korlátokat hoztak létre, amelyek komoly problémát okoznak az egész európai iparnak⁽²⁾.

5.3 Az EU egész gyáriparán belül a textíliák hozzáadott értéke mintegy 2,5 %⁽³⁾. Néhány országban ez azonban viszonylag magas: Luxemburgban 8,7 %, Portugáliában 6,3 %, Görögországban 5,1 %, Olaszországban 4,6 %, Belgiumban 4,3 %⁽⁴⁾. A textil- és ruházati ipar az EU új tagországában még jelentősebb: Litvániában⁽⁵⁾ 16,1 %, Észtországban⁽⁶⁾ 10,5 %.

6. Következtetések

6.1 Az ágazatban résztvevő sok európai vállalkozó a jelenlegi helyzetet tisztességtelennek és megtorló jellegűnek érzi. Ezek gyakran arra kényszerülnek, hogy beszüntessék a kereskedelmi tevékenységet, mivel néha olyan versenyléggörrel kerülnek szembe, amely sem nem tisztességes, sem a vállalkozói képességekkel nincs kapcsolatban, sem a munkahelyi emberi jogokat nem veszi tekintetbe. A vállalkozóknak, dolgozóknak és különböző szintű európai politikai döntéshozóknak közös elképzelést kell kialakítaniuk a versenyképes, fejlett európai ruha- és textilipari ágazat közép- és hosszú távú jövőjéért.

6.1.1 Az alapvető munkavállalói jogok tiszteletben tartását, mint ahogy azt a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet alapvető normái is tartalmazzák, meg kell erősíteni egyrészt a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet konkrét ellenőrzési mechanizmusával, másrészt az NMSZ valamint a Világkereskedelmi Szervezet szoros együttműködésével. Az EU-nak fokoznia kell erőfeszítéseit annak biztosítására, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a dolgozók védelméről képviselt elvei a Világkereskedelmi Szervezet kritériumaivá váljanak.

⁽¹⁾ Forrás: EU Bizottság

⁽²⁾ A leggyakrabban alkalmazott nem vámjellegű korlátok a következők: pótdók vagy illetékek; kis mennyiségű importpótlék; olyan vámérték-megállapítási díjak, amelyeket nem az importáruk után fizetnek; ésszerűtlen diszkriminatív követelmények a címkézással és márkanevekkel kapcsolatban; importengedélyezési rendszerek; bonyolult előlegfizetési eljárások.

⁽³⁾ Cod. 17.1-től 17.6-ig.

⁽⁴⁾ Forrás: Eurostat, A gyáripár az EU-ban 1992. és 2002. között.

⁽⁵⁾ Litvániai Köztársasági Statisztikai Hivatal - 2003.

⁽⁶⁾ Észt Köztársasági Statisztikai Hivatal - 2003.

6.2 Kedvezményes vámtarifákat csak a 49 legkevésbé fejlett országra kellene alkalmazni. A Dohában elindított tárgyalásoknak nagyobb viszonyossághoz kell vezetniük a páneurópai-földközi-tengeri térség és Ázsia országai között. Egy olyan, az egész világra kiterjedő egyezményt kell elérni a Dohai forduló keretében, amely az összes, a textil- és ruhaipari ágazatra vonatkozó vámtarifát lecsökkenti egy legfeljebb 15 %-os egységes szintre egy meghatározott időkereten, pl. 5 éven belül.

6.3 Az EU vámellenőrzését meg kell erősíteni annak érdekében, hogy amint lehetséges, egy – az egységes piac jogrendszerével összhangban álló – közös vámrendszer jöjjön létre.

6.4 A hamisítás és csalás leküzdése valamint a fogyasztók jobb tájékoztatása érdekében ki kellene dolgozni egy származást jelölő címkézési rendszert (földrajzi, szociális, környezeti).

6.4.1 Ugyanezen ok miatt az EGSZB indítványozza az esetleges lehetőségek kiaknázásának aktiválását a textíliák követhetőségének megvalósítására, amely hozzájárulna a származási hely megjelölésére vonatkozó jogszabályok⁽⁷⁾ csalással és termékhamisítással történő megsértésének csökkentéséhez.

6.5 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság erőfeszítéseit a keményebb kereskedelmi védőmechanizmusok és dömping-, ill. támogatásellenes intézkedések biztosítása érdekében. Hasonlóképpen felkéri az Európai Bizottságot, hogy alkalmazzon védőintézkedéseket, különösen ott, ahol csalást állapítottak meg és ezt meg is erősítették. Az EU-nak a Dohai tárgyalások során szigorúbb fegyelmet kell elérnie a biztonsági és a dömpingellenes intézkedések és egyéb védelmi eszközök – mint az eredet-szabályozás módosítása stb. – használata terén.

6.6 Az Európai Bizottságnak fokoznia kell erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a Világkereskedelmi Szervezet szavatolja a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásait (TRIPS), és a tagállamok tartsák ezeket tiszteletben.

6.7 Bővíteni kell az újtóképeséget – különösen a KKV-k vonatkozásában – helyben egyeztetett projektek és programok segítségével, az összes szociális partner hozzájárulásával és kutatóközpontok bevonásával. Európában van néhány nagy tapasztalattal rendelkező textilipari főiskola. Rendkívül hasznos lenne egy kiváló kutatókból álló hálózatot létrehozni a vállalkozói és munkaerőpiaccal fenntartott szoros kapcsolatokkal, amely képes a Hatodik keretprogram által biztosított lehetőségekben meríteni, és az ágazat technológiai fejlődésének előmozdítására egy jövőbe mutató műszaki programot megvalósítani.

6.7.1 Az európai textiliparnak a divat és a gyártott termékek szépsége terén meglévő erősségét újtóképeséggel kell párosítania, új szálak és vegyes szálú szövetek bevezetésével, amelyeket a nanotechnológiai kutatások során kifejlesztett olyan porokkal dúsítanak, amelyek növelik a termék célnak való megfelelését, biztonságosságát, hővédőképességét és viselhetőségét.

⁽⁷⁾ Zöld Könyv a származási hely megjelölésének jövőjéről a kedvezményezett kereskedelemről szóló egyezményekben, COM(2004) 787, 2003. december 18-i végleges verzió.

6.7.2 A ragasztóként viselkedő vegyi anyagokkal kezelt, nem szövött textíliák – különleges textíliák –, egyre szélesebb körben terjednek számos ágazatban, többek között a sportban, az építőiparban, a repülő- és a szállítóiparban. Amint már említettük, ez a piac állandóan bővül és nagy termékváltozatosság lehetőségét kínálja, amely jó fejlődési eséllyel kecsegtet a jövőben ⁽¹⁾.

6.8 Az Ipari Változások Tanácskozó Testülete (CCIC), amely gazdag tapasztalatokat gyűjtött a szén- és acélpiacon fejlődésével kapcsolatos problémák kezelésének évtizedei során ⁽²⁾, fontos összekötő szerepet játszhat a Bizottság és a textilágazat között, elősegítve a termékek sokféleségének létrejöttét.

6.8.1 Át kell képezni azt a munkaerőt, amely el fogja veszíteni az állását az átszervezés miatt. Ösztönözni kell a vállalkozók érdeklődésének felkeltését és növelését ezek iránt az új összetételű termékek iránt. A jövőben csak akkor valósulhat meg valódi fenntartható fejlődés, ha a fiatalok megbarátkoznak az új termékekkel, segítünk nekik értékelni ezek jó tulajdonságait, és átgondolják a környezet tisztelőben tartásának elveit, amelyet ezek a termékek elősegítenek. Ebben az olyan európai testületek, mint a CCIC, amely mind társadalmi, mind műszaki tapasztalattal rendelkezik, értékes segítséget nyújthatnak.

6.9 A textil-, ruha- és bőripari ágazat az első, amelyet az Európai Bizottság a nemrégiben kiadott, a meglévő horizontális politikákat kiegészítő, az iparról szóló vertikális politikájával megszólít. Minden megfigyelő, és különösen az ágazat munkaadói és dolgozói, egyetértenek abban, hogy életbevágóan fontos, hogy az Európai Bizottság a tagállamokkal és a szociális partnerekkel karöltve sikeresen segítse az ágazatot a technológia korszerűsítésében és a globalizáció kihívásainak való megfelelésben.

6.9.1 A közösségi politikák által már létrehozott technológiai ⁽³⁾ platformokon kívül egy negyedik platformot lehetne előírni, amely a modern tervezésű textíliák sok újítási szempontjával foglalkozna.

Brüsszel, 2004. július 1.

6.10 Az ipar leépülése folyamatban van minden fejlettebb országban. A harmadik ágazat hozzáadott értéke az EU-ban az összes GDP 70 %-ára nőtt (22 %-ra az ipar, 5 %-ra az építőipar és 3 %-ra a mezőgazdaság esetében) ⁽⁴⁾. A folyamatot azonban nem kellene ösztönözni, mivel a hozzáadott érték nagy része az üzleti vállalkozásokba folyik vagy onnan ered: ebből a kereskedelem 21,6 %; a pénzügyi és üzleti szolgáltatások 27,2 %; a közigazgatás 21,6 % ⁽⁵⁾.

6.11 Az EGSZB úgy gondolja, hogy a „szociális piacgazdaságról” alkotott európai elképzelés teljes súlyát latba kell vetni ahhoz, hogy a Világkereskedelmi Szervezet szabályai minél kedvezőbben megváltozzanak. Jelenleg a szabályok nem engedik meg a termékek importjának megtiltását, kivéve, ha azok veszélyt jelentenek. Mindazonáltal a kiemelt társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági célok figyelembe vételét késedelem nélkül érvényesíteni kell, minthogy az EU is globális gazdasági szereplőként az egyetemes irányítást hatásosabbá teheti azzal, ha „... a nemzetközi együttműködés és jó belső politika révén” ösztönzi „az egész bolygón a fenntartható fejlődés általánosságát” ⁽⁶⁾.

6.11.1 A fejlődő országok által elérendő politika megvalósításának költségeit részben olyan fejlesztési együttműködési programokból lehetne fedezni, amelyek a kereskedelmi magatartás javítására törekcszenek. A programokat rendszeresen felül kellene vizsgálni.

6.12 A globalizáció folyamatában valószínűleg egy olyan fokot értünk el, ahol nagyobb figyelmet kell fordítani a közvélemény által hangoztatott „kollektív kedvezményekre és érzékenységekre” annak érdekében, hogy enyhítsük a nemzetközi feszültséget, és elhárítsuk az egyre gyakoribbá váló ideológiai „kereskedelmi háborúkat”, amelyeket – úgy tűnik – nem lehetséges a jelenlegi mechanizmusokkal és szabályokkal megoldani.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Roger BRIESCH

⁽¹⁾ A karbonszálas és a kevlar-szövetek ellenállóbbak, mint a hagyományosan használt fémek, továbbá könnyebbek és formálhatóbbak is.

⁽²⁾ Vö: Az ESZAK (Európai Szén- és Acélközösség) Konzultatív Bizottsága (amelyből a CCIC lett) által végzett munka.

⁽³⁾ Repülési, kommunikációs és acél-.

⁽⁴⁾ Forrás: Eurostat, a 2002. évi bruttó hozzáadott érték összetétele.

⁽⁵⁾ Forrás: Eurostat, u.o.

⁽⁶⁾ COM(2004) 101 sz. 2004.2.10-i végleges verzió Közös jövőnk építéséről, 24. old.

FÜGGELÉK

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

Bár a leadott szavazatok legalább egynegyedét megkapták, a következő módosítást elvetették:

A 6.1.1 pont törlendő.

A szavazás eredménye:

Mellette: 31

Ellene: 32

Tartózkodás: 9
